

GORAN SAMARDŽIĆ

ŠUMSKI DUH

Laguna

Copyright © 2006 by Goran Samardžić

Copyright © 2006 ovog izdanja LAGUNA

Edicija Meridijan
Knjiga 4

Odjednom je pred nama protrčao zec. A jedan od nas pokazao ga rukom. To je bilo jako davno. Danas više nisu živi ni zec ni onaj što ga je pokazivao.

I

0.

Čim sam otvorio oči, sjetio sam se da je Danijel mrtav. Ležao sam u krevetu i navikavao se na to.

Rat je bio skoro gotov.

Od njega su ostali samo dronjci.

Meci su s mukom izlijetali iz cijevi, a granate podbacivale. Nedostajalo im je snage da dolete do cilja.

Eksplozije su falširale u daljini i rikale u prazno.

Nisu više ubijale, samo su pravile buku.

U toku noći kiša se ispadala, a vjetar ispuhao.

Vrijeme je pokazivalo svoju bolju stranu.

U mislima sam na gomilu mrtvih dodao Danijela i trepnuo.

Kroz prozor zamućen najlonom sunce se razlivalo i bojilo sobu u žuto.

Ta boja mi je popravila raspoloženje.

Skočio sam iz kreveta i otrčao u kupatilo.

U čast završetka rata potrošio sam cijelo bure vode, nema toga što nisam oprao.

Želio sam čist započeti svoj prvi roman.

Žurilo mi se.

Jedan u meni je diktirao, a drugi pisao.

I to ovako:

1.

Jednom davno, kad je zbir mojih godina počinjao s jedan, a ne s četiri, Danijel je bio najčudnija osoba koju sam poznavao. Što sam baš njega izdvojio od ostalih, tek ću kazati. I spolja i iznutra bio je drukčiji od mene. Imao je velike oči, duge trepavice, tanku i providnu kožu kroz koju su se vidjele vene, pa i kostur. Bio je previše lijep za muško i nekako na pola puta do žene; toliko krhak i tanak da se kroz njega moglo skoro gledati. Od stopala do kose ličio je na svoju sestru, pa sam imao osjećaj da sam spavao i s njim.

Šminkao se i lakirao nokte u želji da postane vjerna zamjena za djevojku. Volio je izaći u haljini, nasaden na štikle, s grudima napravljenim od tvrdo sklopčanih čarapa. U našem gradu koji je trpio i gore u želji da liči na metropolu, Danijel je bio izuzetak. Ljudi su se smijali ili gadili, a ja sam navijao za njega. Za nas je on bio ukras, za druge nakaza. Kad bi Danijel prošetao ulicom maskiran u žensko, imali smo čemu da se divimo. Provodili smo čitav dan na čošku i žudili da se nešto desi. Bilo je dosadno, a Danijel nam je pomagao da nešto doživimo.

2.

Na put Danijelovoj sreći ispriječio se rođeni otac – Aca. Nosio je nadimak kakvog je u našem gradu bilo na bukete. Pušio je lulu od koje su suzile oči. Brada mu je mirisala na duhan i zagorelo pečenje. Od pića je jedino priznavao ruski čaj. Više se nalivao njim nego što ga je pio. Čulo se kako mu u stomaku mućka.

Aca nije znao kako se kroti bijes. Para njegovog bijesa nije trpila poklopac. Ispoljavao ga je najčešće pod golim nebom, a publika smo mu bili mi. Nas su samo krajnja pospanost i umor sklanjali s ulice. Nismo reagovali otvoreno na vremenske prilike. Bilo je samo važno da nismo kod kuće.

– Ej, matori, što biješ sina!?

– Kakvog sina, bre, pедера – derao se Aca – dupedarodavca, fuuuuj! Bolesnika, bre!

Danijel nije plakao. Samo je čekao da oca zaboje ruke.

3.

Do tada sam smatrao da je čovjek bolestan samo ako leži u krevetu. Prvi put sam čuo da se može biti bolestan na takav način kao Danijel: zdrav a bolestan. Danijel je bio okačen o život nevidljivim koncima koji ne miruju ni dok spava. Njegova ljupkost i sličnost s djevojčicom dok je bio mali prešla je u nešto čega se tata Aca gadio. Danijelovi pokreti i maniri padali su mu teže od šamara.

Danijel je iz dubine srca žudio da zavodi. Porastao je, a s njim i njegovi poroci.

Otac je poslao Danijela na višemjesečno liječenje u inostranstvo. Tamo su mu ubrizgavali muške hormone i ispirali mozak od potrebe da se sviđi. Ali, njegova priroda je u ratu s hemikalijama odnijela pobjedu. Vratio se mršav i izboden, lica kakvo ljudi imaju kad prežive brodolom.

Otac je zbog Danijela zamrzio sopstvenu majku, Danijelovu baku. Ovu su tezu potkrijepili nalazi ispisani na hladnom, doktorskom jeziku. Baka je, odmah po rođenju, Danijela uzela k sebi. Krijući od sina, oblačila mu je haljine i uobrazila kako ima

unuku. Jedini njegov muški prerogativ bio je duboko zakopan u pelene i u to vrijeme malo važan. Danijel se srodio s bakinom željom da bude curica. Naučio je iz toga izvlačiti korist. Što se više pravio da je ono što nije, bilo mu je bolje. Pod lupom baki-
ne pažnje osjećao se još manji i slađi.

4.

O Aleksandru Popoviću, Danijelovom ocu, ne znam ništa, osim da je možda još živ. Bio je mračan i ukočen. Podsjećao je na stub oko koga smo igrali šuge. Prema ljudima od pedeset godina nisam imao milosti. Po meni je bilo teško i brojati do pedeset, a kamoli toliko godina živjeti. Smatrao sam kako postoji mnogo načina da se život skрати i zakoči na vrijeme. Nisam želio umrijeti star i smežuran, s kožom što smrdi na kiselo i mast protiv bolova. Umjesto da me sažalijevaju kad umrem, želio sam da mi se dive. Gledajući jednom u druga kojega su ubili nožem, osjetio sam zavist. Bio je važan jer je umro na vrhuncu snage, okružen ljudima čija je jedina prednost u tome što su živi. Smrt ga je spopala u trenutku kad je bio najljepši i najjači.

Uloga gospodina Aleksandra svodila se na to da Danijela tuče i očajava što je on takav. Nije mi bilo jasno kako se može nadati da će Danijel postati drukčiji. Priroda se u vezi s njim predomislila i u zadnjem trenutku mu podvalila muški pol. Možda bi na nekoj drugoj planeti Danijela drugačije tretirali, jer je složen i dvostruk, ali kod nas, na Vračaru, većina u njemu nije gledala čovjeka nego pedera.

5.

Drama oca koji uprazno mlati sina, nama se činila smiješnom. Ni očevima mojih drugova nije bilo lako. Neki su između sebe i sina podigli zid ćutanja, drugi su se pretvarali kako su odrastanje i prelaz u odrasle optička varka – igra svjetla što od djece stvara monstrume.

Moj otac se ubrajao u treću, idealnu vrstu. Nalio me gorivom ljubavi za čitav život. Na taj pogon i dalje letim. Ko zna kad ću stati.

6.

Zamišljam jedno rodoslovno stablo i na njemu dvije grančice – Dijanu i Danijela. Šta vrijedi što su mladi i lijepi kad je stablo što ih drži skroz trulo. Grančice su se istanjile i izdužile; samo se čekalo kad će pući. Propadali su s puno šarma, kao leptiri. Nije ih vrijedilo spasavati. Sviđali su mi se i ovakvi.

Od bliske rodbine imali su i tetku koja je tek s trideset godina naučila sama da jede. Imala je oči slične Danijelovim i Dianinim, samo prazne. Teško se moglo otkriti u šta gleda. Ostala je na nivou djeteta vaspitanog da što manje pada u oči. Posadili su je u čošak, na stolicu koja se urezala u pod. Gledajući spolja, ništa joj nije olakšavalo život, čak ni naši blagi pogledi. Otkad su je očistili od kasne trudnoće, svaki put se na taj dan previjala i plakala, premda ništa nije znala o datumima. Ostalim danima u godini bila je mirna. Okamenjena u svom stanju kao buba u čilibaru. Uzica na kojoj su je držali pružala se najdalje do kućnog praga.

Dijana i Danijel bili su nježni prema tetki; čak na neki način oduševljeni što se tetka rodila luda. Nisu krili ponos što je u nečemu što su stari Grci smatrali za dar ona otišla do kraja. Ljubili su je i tjerali da ponavlja nekoliko naučenih fraza, a ja sam se smijao, i to naglas. Od dvije krajnosti koje izaziva pogled na zaostalo biće izabrao sam veseliju. Spopala me sreća što sam normalan i što svjesno upravljam onim što me čini. Poslužio sam se tetkom da osjetim koliko mi je lijepo. Pored takvog bića sâm sam sebi postao dragocjeniji.

7.

U početku mi je bilo čudno što su Danijel i Dijana blizanci i što se razlikuju samo po onom između nogu. Bojao sam se da se ne zaljubim i u njega. Čitavim bićem žudio je da ga neko zagrlji i smrska. Gubio je strpljenje i histerično se nabacivao, pa smo počeli zamišljati kako bi to izgledalo s njim. On još nije postao žensko, ali se približio polu koji nas je izluđivao.

Tako se desilo da svi skupa završimo u skloništu moje zgrade, u Ulici Hadži-Prodanovoj 2. Da bude manje ružno i hladno, oblijepili smo ga posterima i kartonima od jaja, a na beton položili stari dušek. Iz dušeka su virili čuperci vate i vune. Tu i tamo izmililo bi i ponešto živo.

Hladna i tvrda utroba podruma postala je mekša, stvorena da se u njoj doživi nešto novo. Nismo dali da nam život curi u prazno. Kad je došao red na mene, stao sam da razmislim. Odjednom je hrabrost da prevarim Dijanu s njenim bratom iščezla. Sad sam se izbliza uvjeravao kako on nije žensko nego muško, i kako mi zbog toga ide na živce.

– Šta je?

- Je l' se to bojiš da mu ne napraviš bebu?
- Pa, sam je hteo.
- Steraj mu ga! – viknuo je Gane.
- Ne mogu – rekoh.
- Neće da se digne.

Gledajući s visine u Danijelovu zadnjicu i tanak kičmeni vijećac, razmišljao sam kako sve mora da prođe, pa i ovo. Šta smo mogli osim da budemo u podrumu i iskušavamo život. Gore, iznad nas, u stanovima ispregrađivanim kao pčelinje saće, držali su ljudi na koje nismo htjeli ličiti. Opominjali su nas šta čine godine. Najbolje su znali da se nečega boje. Radili smo svašta da ih održimo u strahu. Ubijali smo u njima nadu da ćemo biti drukčiji. Režali smo i zalijetali se na njih, pa je izgledalo da ih mrzimo. Očaravalo je koliko su spremni da podnesu samo da ih ništa ne boli. Osjećali smo se dobro što odrasle ljude, rođene davno prije nas, dovodimo u tako jadra stanja. Postojali su u zgradi jedna žena koja je drhtala kad nas vidi i čovjek što je plaćao da na miru prođe. Nedostajali su nam neprijatelji, pa smo ih na silu stvarali. Jedino smo voljeli životinje, posebno ptice, jer su mogle da odlete.

8.

Danijel je ustao i navukao farmerke. Do bola su mu se usjekle u dupe i jaja. Zabranio sam sebi da gledam u tom pravcu. Kad bi sakrio ud među butine i prekrstio ih, podsjećao bi na zgodno žensko. Blag i nekako protiv moje volje lijep miris njegovog tijela peckao mi je nozdrve. Jedva sam čekao da to biće razvučeno između dva pola ode i odvuče svoj miris za sobom. Spopao me

je stid; imao sam osjećaj da su mi pocrvenjele ruke i noge, ne samo lice.

– Lančić, gde mi je lančić? – pitao je Danijel. Rukom je pretraživao vrat. Pipkao je po betonu. Molio je boga da nešto zaszvetluca u mraku. Nije bilo govora da se pali svjetlo.

– Kakav, bre, lančić?

– Zlatni, s krstićem.

– Nisi ga ni imo.

– Jesam, neko mi ga je skinuo. To mi je od bake.

– Marš u pičku materinu i ti i baka. Šta misliš da se za ovoliko uživanje ne plaća ništa, je l'? – viknuo je Gane.

– Molim te, daj mi ga.

– Ma dam ti kilo kurca.

Ganetu je bilo krivo što sam samo gledao. Znao sam da se takve stvari ne dešavaju svaki dan. Njihovo trajanje ograničeno je time što se rade u tajnosti. Ljutio se što sam ispao drukčiji. Zapalio je cigaru. Sad je u mraku osim njegovih očiju sijao i žar. Pitao sam se kako da povratim ugled među drugovima. Tako zgomilani, u dimu, izgledali su kao da su iz jednog komada.

9.

Poslije događaja u podrumu postali smo još očajnije vezani. Struna što me vezivala za drugove zategla se, ali nije pukla. Ako se izuzmem ja koji ovo pišem (jedan što diktira, drugi što piše), sačuvali smo tajnu. Ispalo je da se stidimo i u Danijelovo ime.

Gane, koji je volio dramski da se izražava, rekao je da smo Danijela uveli u život, a ja da možda jesmo ako se život od toga sastoji.

– A od čega?

– Od karanja u bulju.

Jedno vrijeme niko nije kročio u podrum osim nas. Pitao sam se šta će nam kutak u koji niko neće da uđe. Danijel je bio u Parizu i Beču i vratio se s bojom kose koju dotad nismo vidjeli. Imao je kožne pantalone i cipele što škripe dok hoda. Sviđao nam se više nego ikad.

– Jesmo mi to od onda postali pederi? – interesovao se Jone.

– Jok, samo ti – rekoh.

Radovali smo se kao da je on u Parizu i Beču doživio nešto i za nas. O tim gradovima smo jedino znali da su negdje, na mapi. U to vrijeme za mene su svijet predstavljale četiri ulice koje su se ukrštale gradeći kvadrat. Smatrali smo za svoje sve što bi zašlo u taj kvadrat gusto zbijenih zgrada. Kuće su tu podsjećale na zube, a mi na karijes.

10.

U takvim razmišljanjima zatekla me zima. Gledao sam kroz prozor i očajavao. Mislio sam kako je teško biti ljudsko biće; stalno moraš biti svjestan nečega. U svemu sam vidio razlog da budem tužan i mali. Visinom sam dostigao oca, pa je postalo nezamislivo da ga se bojim. On se oduševljavao što sam toliki. Pipkao mi je mišići i zabrinuto mahao glavom. Bio sam previše razvijen za nekog ko je zamišljan kao budući advokat.

– Šta bi da budeš? – sanjalački je pitao.

– Ništa.

– Kako ništa?

– Tako lepo.

– Pa mora se biti nešto.

– Nažalost, da.

U tom trenutku popodnevenu tišinu je proparala vatrogasna sirena. Zamislih crveni, sjajni kamion s merdevinama na krovu i spletom debelih crijeva iz kojih kaplje voda. Nije bio obavezan da poštuje ništa osim brzine kretanja. Semafori su tu samo da kroz njih što brže projuri sa zavijanjem što ledi krv.

– Onda vatrogasac.

– Vatrogasac?

– M-da. Onaj što stoji na zadnjoj papučici i juri ljudima u pomoć.

Zamišljao sam kako ljudima pomažem dok gori vatra. Mene je uzbuđivala i usijana ringla, a kamoli plamen koji hući i svakog trenu oblikom podsjeća na nešto drugo. Volio sam kad nešto prži, peče i iskušava te da mu priđeš. Neke sam u mislima spasio, a neke pustio da nahrane plamen (babe u najlon kombinizonima). S prozora su skakale žene i veličanstveno vijorile gorućim frizurama. Ličile su na komete. Jednoj predivno građenoj djevojci spavačica je izgorjela i ostavila je голу. Pružala je ruke prema meni, kojemu je pomaganje prešlo u maniju. Ispod stomaka joj je blistao divno razbarušen ćilimak. Bojao sam se da će ponestati onih kojima je potrebna moja pomoć.

11.

Već tad sam naslućivao da je i želja da budeš ništa neki cilj, a možda i više od cilja. Nisam čuo za nirvanu, ali sam naslutio prečicu do nje. Umjesto da se životu postavim kao prepreka, ja sam se stapao s njim. Prisvajao sam svaki njegov djelić u zamjenu za onaj jedan svoj. Bio sam sve i ništa. Što je najvažnije, bio sam i nečije dijete. Sin koji do mile volje može jesti i spavati. Jedina obaveza mu je da bude zdrav i malo sretan – ako može.

Nisam bio baš skroz ništavan, čim sam znao kako se zovem i šta mi se sviđa. To što sam zgodan nije mi se ubrajalo u zasluge. U borbi koju vode roditeljski i praroditeljski geni dobio sam ono što se isprve primijeti: visinu i snagu. Idealan odnos između ramena i kukova. Mišiće sam trebao tek malo vježbati da ih održim u budnom stanju. Kap snage i zdravlja, sloj strasti i mrvica pameti, uz vjetar što propiruje u pravcu vedrih i praznih godina koje odzvanjaju od potrebe da u sebe svašta povuku – tako bi se mogao opisati dijagram mog pubertetskog i postpubertetskog doba. Nisam znao kako se zbog nečega brine. Lagan život bio mi je poznat do odvratnosti. Čudilo je kako neki mogu da mi zavide što tako živim. Postojao je neki čika Mirko, koji me je stalno gledao. Čika Mirko je bio vajar. Kad bi mu ponestalo para, odlivao bi biste druga Tita i prodavao ih po firmama. Uživao je u pogledu na svakog ko je mlad. Pitao se zašto se mladi stalno ne smiju.

12.

A onda je Luku zadesio nož – i to u srce. Uzdrмали smo se kao da nas je sve probo. Obukli smo najljepše što smo imali i otišli na sahranu. Bili smo čisti, tužni i nevjerovatno iznenađeni što jednog od nas više nema. Čistoća i tuga nekako su promijenile i hemijski sastav Ganetove duše. Postao je bolji. Niko nije bio svjestan da je Luka mrtav, osim popa i Lukine majke. Spoznaja da ga nema još nije stigla do nas. Sklopljene oči nisu bile dovoljne da ga smatramo mrtvim.

Bilo je hladno i pop je pjevao kroz nos. Iz usta mu se pušilo kao iz čajnika. Lukina majka je vrištala i pesnicama se tukla u grudi. Htjela je za Lukom da skoči u grob. Udarala je u kovčeg

i grebala ga. Po zvuku se prepoznavalo da je iznutra pun. Oči ma je sijevala na one što će dalje živjeti. Jasno se osjećalo kako umjesto svoga sina u grobu zamišlja nekog od nas. Ja sam poslije Luke bio najkrupniji, pa su se Lale, Zone, Jone, Čiva i Gane nagurali iza mene. Između mene i Lukine majke nije bilo ničeg osim rake i kovčega. Sreća što pogled ne ubija.

Lukin očuh je iz džepa izvadio ogromnu maramicu na kocke i useknuo se. To što majka jeca i cijepa se, a očuh trubi kroz nos, meni se učinilo groznim. I ja sam spadao u ljude do kojih tuga zaobilazno dolazi. Nikad me kao neke ne ščepa odjednom.

Luka je od svih koje sam poznao bio najjači. Čudio sam se što takva jedna sila živi pored mene i dosađuje se. Dok smo mi pušili i pljučkali, praveći po trotoaru hijeroglifne od ispljuvaka, Luka je radio sklekove. U dvorištu je imao jednu stijenu koju je valjao s mjesta na mjesto. Mogao ju je čak i malo odići. I drvo u dvorištu iskoristio je za nabijanje snage: kačio se za granu i radio zgibove. Ponekad bih mu se pridružio, da potvrdim kako sam i sâm jak. Snaga se kod Luke razvila na štetu drugih osobina, pa i govora. Čutao je i bio tu. Znao je da miruje bolje od svih. Luka je bio neko na kome sam odmarao oči.

- Gde nismo bili s njim – jadikovao je Zone.
- Možda bi osto živ.
- Šta se može, uplašio se čovek pa ga ubio.
- Pa mogo je da pobegne, ne da ubija – dosjetih se.
- Luka ga je napo u njegovom kraju. Da je pobego, moro bi da se seli – rekao je Gane.
- Al' Luka je kreno golim rukama!
- Ko mu je kriv.

13.

Prije Lukine smrti opasnost u našem kraju spala je na žalosnu mjeru. Nismo znali iz čega da je stvorimo. Ljudi su nas se bojali, ali nekako iz navike. Željeli smo dalje od našeg čoška pokazati kakvi smo.

Šest tramvajskih stanica dalje živio je frajer zvani Šaran, prozvan tako jer stalno drži otvorena usta i nikad ne trepće. Osnovao je bandu od braće i prvih rođaka i svakog člana po jednom prebio. To je bio vid inicijacije na koji je Šaran slučajno nadošao. Mjesto da spozna bližnjeg, on ga je mlatio, a poslije tješio. Od Šarana nije bilo sramota dobiti batine. Članovi bande su s ponosom pričavali kako Šaran bije. Trenirao je dva mjeseca boks, jedan mjesec karate i džudo i najmanje po petnaest dana sve u Beogradu poznate borilačke vještine. Kad bi ga tuča zanijela, to napabirčeno znanje pretvaralo se u zbrku u kojoj je bilo i ujedanja. U lokalnim krugovima ga je uzdizalo i to što nosi nož. Jednom je s tim nožem angorskom mačku djevojke koja ga je napustila odsjekao rep i ostavio ga na otiraču; drugi put je u čitavoj ulici ogulio koru s drveća (dokle je mogao dohvatiti) zato što su odozgo po njemu srale ptice. Drveće se počelo sušiti. Ono ima veličanstvenu osobinu da i mrtvo ostaje uspravno. Dvije godine me je svaki put kad bih prošao tuda podsjećalo koliki je Šaran kreten. Jednog dana se na te stojeće leševe pomoću vatrogasnih merdevina popela gomila ljudi. Motornim testerama otpilili su prvo grane, a onda stabla. Pomoću sajli su ih navodili gdje će pasti. Cijela dva dana je trajao ovaj pokolj pun krckanja, lomljave i zavijanja motora. Testere su sladostrasno grizle do samog bića drveta i gladno zamuckivale. Nikad se dotad nisam susreo s tako sićušnim povodom i toliko velikom posljedicom. Čitav jedan stari drvored posječen je zbog seruckanjanja ptica, među kojima su neke lijepo pjevale. Bez drveća i ptica ulica je postala ćelava. Izbjegavao sam da kroz nju prođem.

14.

Jone je došao iz izvidnice više iznenađen nego uplašen.

- I oni su na jednom čošku, jebote!
- Koliko ih je?
- Ne znam, nisam brojo.
- Pa prebroj ih, majmune!

Kad se vratio, iz nosa mu je curila krv. Rukav mu je bio istrgnut, a oko naduveno. Malo je i šepao. Ako se za nekog moglo reći da je lijepo pretučen, onda je to važno za Joneta.

Jone je pljucao krv. Bio je impresioniran bojom svoje pljuke i pun prezira prema onima što su ga tukli. Dotad je već bio navikao da dobija batine. Svi su na njemu, s manje ili više žara, isprobali snagu; čak i ja, koji nisam bio otvoreni siledžija. Radije sam čekao da me neko izazove pa da pokažem ko sam. To čekanje je nekad ličilo na vrebanje iz zasjede. Kad me mjesecima ne bi niko izazvao, obolio bih.

Jone je rijetko kad padao dok ga tučeš. Bio je elastičan. Uvijao se pod udarcima i upijao ih kao vreća za boks. Nisi mogao da ga slomiš zato što se povijao. Prilagođavao se načinu na koji ga biješ. Imao je prćast nos i istaknutu bradu, a oči sitne i spuštene nadolje. Obrazi su mu bili upali i gnjecavi, stvoreni da se u njih uglavi pesnica. Sve što sam po sjećanju nabrojao nekako je govorilo: udri, raspali me, ne žali. On je i inače izgledao jadrano i nedovršeno, a kamoli u ovom stanju. Da nije bilo Joneta, rijetko kad bismo se smijali. Zvali smo ga Slina.

- Jesu nešto rekli?
- Jesu.
- Šta?
- Da vam jebu mamice u pičku.
- Misliš pičku, mrmote.
- Mislim.

- Šta?!
  - Štap ti u dupe.
  - Vidi ga! – vrisnuo je Gane – još se pravi duhovit. Je l' i moju Dragicu, a?!
  - Prvo nju.
  - Uf, majku ti glupu jebem, ti baš očeš da te mažem po betonu.
- Gane poskoči u stilu kung fu borca i udari nogom Joneta u grudi. Jone pade. Jedno vrijeme je samo uprazno otvarao usta. Niko se nije brinuo. Znalo se da će poslije nekoliko pokušaja uspjeti da prodiše. Gane ga je opkoračio i čekao prvi udisaj s pesnicom na gotovs. Nije bilo fer da ga bije dok se bori za vazduh. AGHAUU, čulo se, a odmah iza PLJUS PLJAS PLJUS.

15.

Jedina Ganetova dobra osobina bila je ta što voli majku. Da nije tako, Gane bi bio idealno zao. Umalo da u tom smislu postane savršen. Većinu dana majka ga je u društvu limun žutog kanarinca iščekivala da dođe kući. Ta ogromna, meka žena ponašala se kao da je jedino važno to što je rodila Ganeta. Hraniti i prati Ganeta bio je njen osnovni zadatak.

Svi smo pogledali Luku. I dok sjedi bio je velik. Njegova snaga je molila da bude upotrijebljena. Gotovo sve mišići Luka je razvio do odbojnosti. Mogu se zakleti da sam neke od ljudskih mišića prvi put vidio na Luki. Upornim i fanatičnim vježbama ih je uvećao, skoro ogolio. Neki su težili da iskoče kroz kožu i na najsiroviji način pokažu kakvi su. U davna vremena Luka bi s mačem ili sabljom jurišao stopljen s konjem u jedno. Bilo ga je samo važno pokrenuti s mjesta i usmjeriti tamo gdje ti se

nešto ne sviđa. Podsjećao je na lavinu koja samo čeka da se na nekog sruči.

– E pa o...o...odoh ja – rekao je Luka. Luka je pomalo mucao. Zbog toga je govorio samo kad mora.

Laknulo nam je što će tamo gdje je Jone pretučen poći upravo Luka. Poći, ali i ostati.

Luka nam je ostavio razlog da se kajemo.

16.

Prije nego što je Danijel postao po nečemu zaista važan, zaljubio sam se u njegovu sestru. To nije bilo teško. Dijanu smo na smjenu ljubili u mislima. Samo se čekalo da to neko stvarno učini.

Jone je odlučio da dokaže kako ono s Danijelom nije bilo presudno, pa nas je pozvao na svadbu. Ušao je u osamnaestu godinu. Već je životu odgrizao jedan ćošak. Osjećao je da se od sopstvene dosade može spasiti jedino ako je pomiješa s tuđom. Lakše mu je bilo istrajavati u paru (bar iz moje pozicije sveznajućeg pripovjedača). Poslije Lukine smrti lako smo se oprostili od Joneta. On je ionako služio da mu se rugamo. Nije ga spasavalo od podsmijeha to što će spavati s pravom ženom.

Smjestili smo se u ćošak kafane Ušće i počeli piti. Pivo mi je bilo goriko. Više mi se sviđao njegov izgled nego ukus.

Jone se svaki čas okretao prema nama i pravio grimase. Osjećao se kao beba koju čupaju iz materice. Nije znao da se ponaša bez nas. Ako otpišemo njega i Luku, ostalo nas je još četvorica. Još uvijek smo mogli zauzeti neki ćošak i pretvarati se da nas je više.

17.

Već poslije prvog piva osjetio sam se bolje. Imalo je smisla biti živ. Želio sam to podijeliti s nekim. S nekim ko nije muško. Bilo mi je muka od muškaraca koje stalno gledam. Zato sam se okrenuo i počeo zuriti u žene. Činilo se da su tu da me muče.

Zamisli da sam džin. Nadvijam se nad ljude, a ljudi me i ne primjećuju, jer sam ogroman poput planete. Oni to u meni igraju i smiju se, a da ne znaju. U ruci mi je pinceta, takođe nevidljiva. S njom zaranjam u gužvu i izdvajam one najslađe.

To je otprilike suština Dijaninog i mog prvog ozbiljnog susreta izmaštana u slikama i izrečena u lošoj poeziji. Stvarnost je bila drukčija. Probijao sam se kroz grozdove drhtućih ljudi ponijet animalnom željom da u nekog svršim. Bio je još dan. Siv, vlažan, krpast. Oblaci su prekrili nebo. Ličili su na ućeбанu vunu. Tek ću kad padne mrak vidjeti Dijanu.

Majka priroda mi je uperila bajonet u leđa i naredila: idi, pari se. Njoj je bilo do širenja, ne do nijansi. Podrazumijevalo se da taj čin prija svima – i sisavcima i mlitavcima; moje je samo da se uz nekog pripijem. Uz nekog ko je žensko. Zamišljao sam da su žene trska, a ja mač. Moje iskustvo sa ženama bilo je taman toliko da mi bude krivo što ih ne mogu imati sve skupa.

18.

I tada sam razbio čašu. Zgrabio sam je s prvog stola i tresnuo o zid. Teško mi je padalo gledanje u ljude što se tresu od igranja. Na debelima su igrali i obrazi. U drugom dijelu sale čaše je

razbijao Gane, a onda i Zone i Lale. Gurali smo se u svijet odraslih. Bili smo povezani. Ja sam bio glas, a oni moj eho. Osjetio sam ono nevidljivo i neobjašnjivo što nas veže od djetinjstva. Obećavalo je da će tako biti još dugo. Utrkivali smo se da pokažemo šta se može raditi s nedužnim staklom. Čaše su pucale samo zato što mi tako hoćemo.

Malo poslije ugasila su se svjetla. Okrenuo sam se prema prozoru da gledam nebo. Počeo je padati snijeg. Kroz vazduh su propadale pahulje krupne kao perje. Nebo se istovaralo. Muzika je prestala svirati, a iz pravca gdje je sjedila Jonetova žena čulo se plakanje; tihi cvilež kakav ispušta kuja kad joj otmu mlade. Ja sam viđao kako žene na vjenčanju plaču, ali od sreće.

– Šta je bilo, bre?

– Pobacila mlada dok je igrala šotu – rekao je Gane.

– Sve joj iscurilo niz noge. Ugasili su svetlo da gosti ne vide. Pune joj cipele krvi.

Gane je uživao da prenosi ružne vijesti. Zamislih kako iz bijelih vjenčanih cipela štrca krv.

19.

Na pomen krvi smo se uozbiljili. Jone je trčao od stola do stola i ponavljao: „Nije moje, nije moje“. Onda su se upalila svjetla. Jone je otišao sa Alisom u bolnicu. Odjednom je potonuo u ulogu muža. Pomagao je Alisi da hoda. Unosio se u svaki njen korak. Iz bolnice se vratio poslije dva sata.

– Sve mi je priznala – rekao je. – Jebala se s nekim Hrvatom koji ima brod od deset metara. Davno, letos.

– Možda nije Hrvat, nego hrvacki Srbin, Hrbin! – rekao je Zone, da malo popravi stvar. Joneta smo izgrlili i izljubili. Željeli smo da se osjeti herojem na dan kad smo ga skoro otpisali.

Nismo gubili vrijeme na tugu. Čak je i Jone, kad se napio, zaboravio šta se desilo. Jone je imao želju da očajava, ali mu nije išlo. Registar njegovih duševnih stanja bio je skučen. Mogao je osjećati tupost, ne i tugu. Grlio sam ga, ljubio i prskao sodom. Volio sam svoje drugove.

Kad je prije deset godina Jone došao na čošak, najeli smo ga snijegom. Bio je pridošlica iz Resnika. Smatrali smo kako za život u centru Beograda treba nešto da plati. Mrzili smo seljake i provincijalce, ali ne iz dubine duše. Više zato da se zna da smo mi oni koji se bune kad im neko priđe, a oni ti koji prilaze i prilaze. Vjerovao sam da zabrane prestaju baš tu, na našem čošku. Utrkivali smo se ko će više snijega Jonetu utrpiti u usta. Poslije smo mu ga gurali za vrat, a onda u džepove i gaće. Jone je ćutao. Skoro da nam je pomagao da pokažemo kakvi smo. Čudilo je koliko je Jone mogao da podnese još kao mali.

– Jesi video kurvu šta mu napravi? – rekao je Gane.

– Ima boga da je ko zrno.

– Krrrrvava svadba.

– Sad je Jone na redu da jebe.

– Ja sam već jebo – rekao je Jone.

– Koga? Je l' Darku?

– Ne, nju, nju. Majke mi, stavio sam ga unutra i napred-nazad, napred-nazad – pokazivao je Jone. – Pička joj je evo ovolicka.

– Tolicka!?

– A je l' se, dok si jebo, čulo mljac-mljac?

– Čulo se.

– E onda ti je mali. Ima lufta.

– Nije. Očeš da vidiš?

– Ej, ljudi, Jone ima kurac mali na svoju mamu.

– Pa, čoveče, za ovo što se desilo ubija se, majmune!

– Molim?

– Opalim te golim.

– Jone je Šveđanin.

– Ja sam iz Beograda – branio se Jone.